

ORGANIZAȚIA PENTRU DEZVOLTAREA SECTORULUI
ÎNTRERINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII

CONTABILITATE

Anna Nedelcu

Contabilitatea reprezintă un sistem de culegere, prelucrare, generalizare și transmitere a datelor. Ea reflectă operațiunile de ordin economico-financiar ce au loc într-o întreprindere, pe parcursul unei perioade de timp determinate (o lună/ un trimestru/ un an), operațiuni care sunt consemnate într-o anumită ordine și conform unor reguli bine determinate, stipulate de legislația în vigoare.

Trăsăturile distinctive ale contabilității:

- * Se organizează în baza unor reguli și principii contabile comune pentru toate întreprinderile, ceea ce asigură compatibilitatea indicatorilor economico-financiari între diferiți agenți economici;
- * Furnizează informații cu caracter general care nu prezintă secret comercial și pot fi publicate;
- * Prevede diferite metode și variante de evidență care pot fi aplicare de întreprindere;
- * Asigură și gestionează informațiile necesare pentru întocmirea rapoartelor financiare.

De ce trebuie să organizăm contabilitatea?

Organizarea contabilității de către entitățile economice, în primul rând este impusă prin lege. Ținerea evidenței contabile este necesară reieșind din următoarele considerente:

- * Controlul activității întreprinderii nu este posibilă fără existent înregistrărilor contabile a tuturor operațiilor economice efectuate de ea;
- * Calcularea corectă a impozitelor este posibilă numai în cadrul unei contabilități bine organizate;
- * Protecția bunurilor aflate în posesia întreprinderii este mult mai eficientă în condițiile existenței unei contabilități;
- * Planificarea activității viitoare a întreprinderii nu este posibilă fără cunoașterea activității anterioare. Oglinda acestei activități o reprezintă contabilitatea;
- * Deciziile luate de conducerea întreprinderii pot fi obiective dacă ele sunt bazate pe date reale reflectate în contabilitate;
- * Documentele și registrele contabile pot servi ca probe în justiție;
- * Profitul pe care entitatea economică îl va îndrepta spre distribuie fondatorilor, acționarilor săi, depinde în mare măsură de înregistrarea contabilă a operațiunilor economice ale întreprinderii.

Cadrul legislative

Principalul document care reglementează activitatea contabilă este Legea contabilității, Nr. 113 din 27.04.2007, intrată în vigoare la 01.01.2008.

Respectiv, în cadrul normativ se mai includ:

- * Hotărîrea Guvernului RM „Cu privire la reforma contabilității”;
- * Standardele Naționale de Contabilitate;
- * Comentariile privind Standardele Naționale de Contabilitate;
- * Regulamentele, indicațiile metodice și alte acte instructive aprobate de Ministerul Finanțelor.

Principii de bază ale contabilității

Contabilitatea se ține conform următoarelor principii de bază:

- a) continuitatea activității;
- b) contabilitatea de angajamente;
- c) permanența metodelor;
- d) separarea patrimoniului și datoriilor;
- e) necompensarea;
- f) consecvența prezentării.

Funcțiile contabilității:

- * *Funcția informațională* – fixează și acumulează informația privind starea și mișcarea mijloacelor și surselor de formare a acestora, rezultatele financiare ale activității întreprinderii economice;
- * *Funcția de control* – asigură integritatea și utilizarea rațională a bunurilor întreprinderii economice;
- * *Funcția analitică* – are o însemnătate deosebită, deoarece indicatorii obținuți sunt importanți la luarea deciziilor.

Moduri de ținere a evidenței contabile

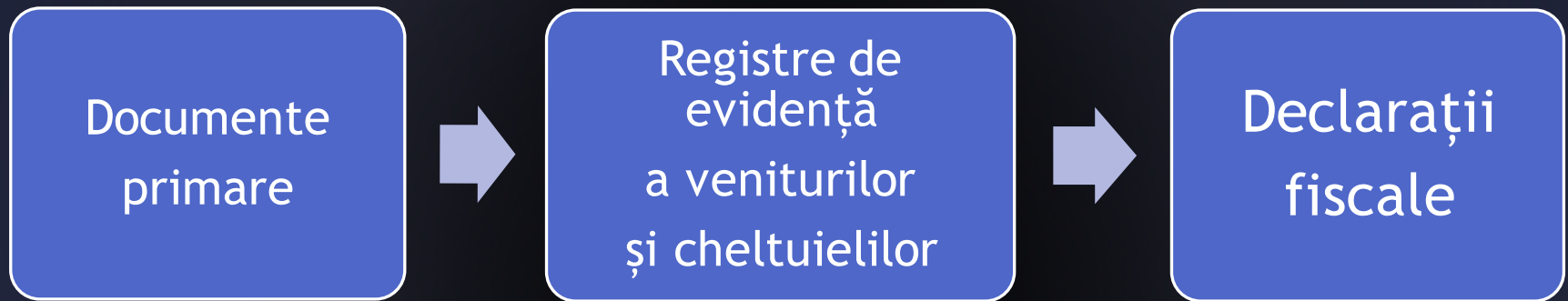
Conform legii contabilității, entitățile economice pot organiza contabilitatea în baza unuia din următoarele sisteme:

- *În partidă simplă;
- *Simplificat;
- *Complet.

În partidă simplă, fără prezentarea rapoartelor financiare dacă nu depășesc limitele a două din următoarele trei criterii pentru perioada de gestiune precedentă:

- totalul veniturilor din vânzări - cel mult 3 milioane de lei;
- valoarea de bilanț a activelor pe termen lung - cel mult 1 milion de lei;
- numărul mediu scriptic al personalului în perioada de gestiune - cel mult 9 persoane.

În acest caz, întreprinzătorul își poate elabora propria politică de contabilitate, utilizând formularele recomandate de SNC, întocmind rapoarte financiare în volumul și conform formularelor prevăzute de legislație.

SCHEMA 1. Sistemul contabil în partidă simplă

Esența partidei simple constă în reflecarea unilaterală a operațiunilor economice după principiul „intrare-ieșire”, fără utilizarea Planului de conturi. Acest sistem este permis pentru utilizare de către agenții economici, avocații și notarii care îndeplinesc următoarele condiții:

- * activitatea lor se bazează pe munca individuală a membrilor unei familii, iar numărul mediu anual de angajați atrași din exterior nu va depăși numărul mediu anual al acestor membri;
- * volumul anual al veniturilor din vânzări (vânzărilor nete) sau valoarea totală de bilanț a mijloacelor fixe nu va depăși limita stabilită de Guvern.

Agenții economici care au dreptul să țină *contabilitatea în partidă simplă* pot opta pentru *sistemul simplificat* sau *complet al partidei duble*.

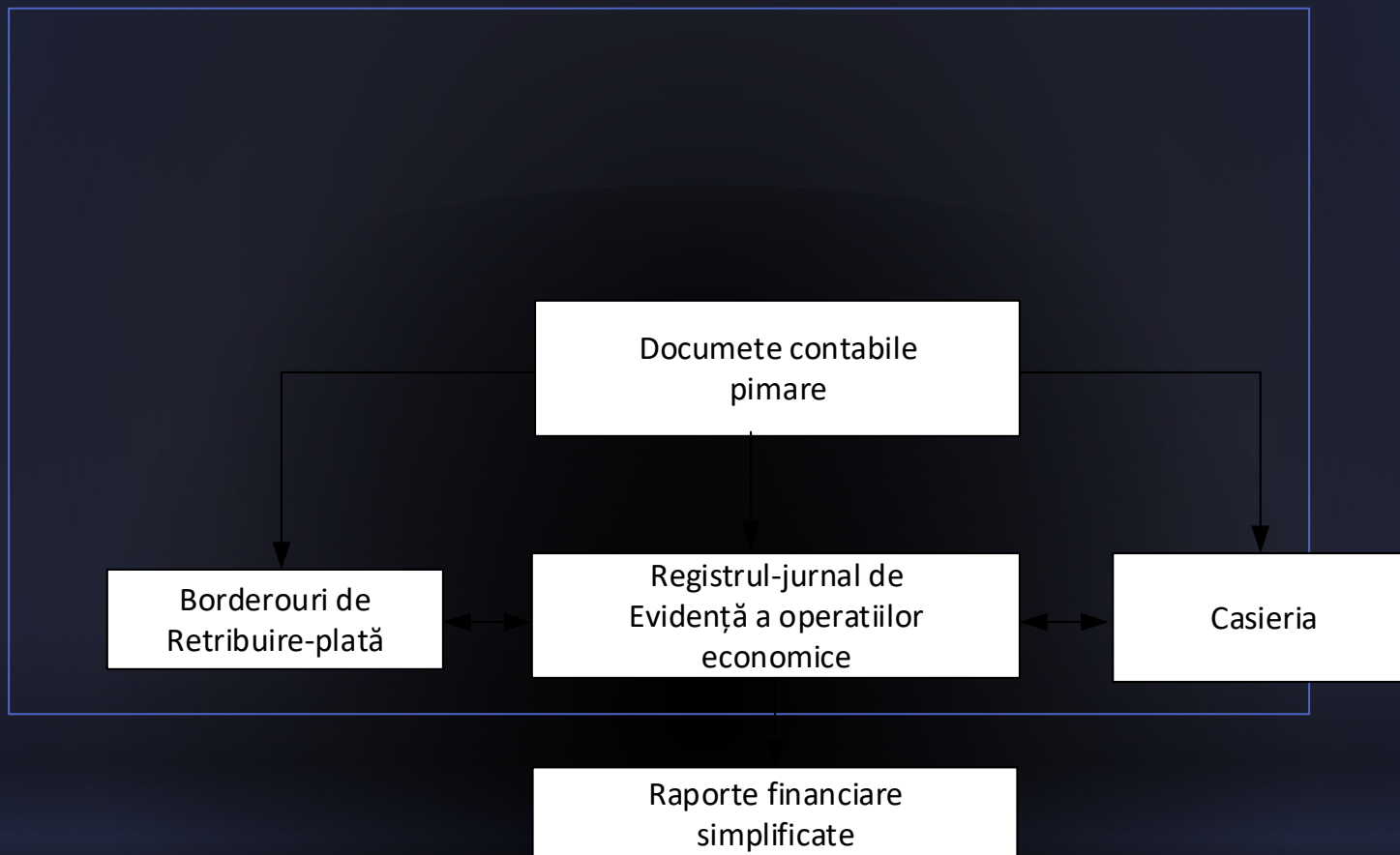
De exemplu: În cadrul activității întreprinderii individuale sînt antrenați doi membri ai familiei și un angajat din exterior. Venitul anual din vânzări constituie 350000 lei, iar valoarea de bilanț a mijloacelor fixe constituie 150000 lei. În acest caz întreprinderea este în drept să țină contabilitatea în partidă simplă.

Agenții economici care țin *contabilitatea în partidă simplă* dezvăluie:

- * valoarea mijloacelor fixe pe tipuri;
- * valoarea obiectelor de mică valoare și scurtă durată pe tipuri;
- * consumurile și cheltuielile perioadei de gestiune;
- * veniturile perioadei de gestiune;
- * profitul net (pierdere) al perioadei de gestiune obținut de către agentul economic;
- * sumele impozitelor și taxelor calculate și achitate;
- * numărul membrilor de familie care iau parte la activitatea economico-financiară a agentului economic;
- * numărul de persoane angajate;
- * informația referitoare la componența grupelor (subgrupelor) de animale și plante;
- * valoarea și suprafața terenurilor agricole pe tipuri;
- * valoarea produselor obținute în cursul anului de gestiune pe grupe distincte;
- * pe tipuri de produse agricole:
- * recolta la 1 ha de plante (în fitotehnie);

Simplificat în partidă dublă, cu prezentarea rapoartelor financiare condensate (simplificate) dacă nu depășesc limitele a două din următoarele trei criterii pentru perioada de gestiune precedentă:

- totalul veniturilor din vânzări - cel mult 15 milioane de lei;
- totalul bilanțului contabil - cel mult 6 milioane de lei;
- numărul mediu scriptic al personalului în perioada de gestiune - cel mult 49 de personale.

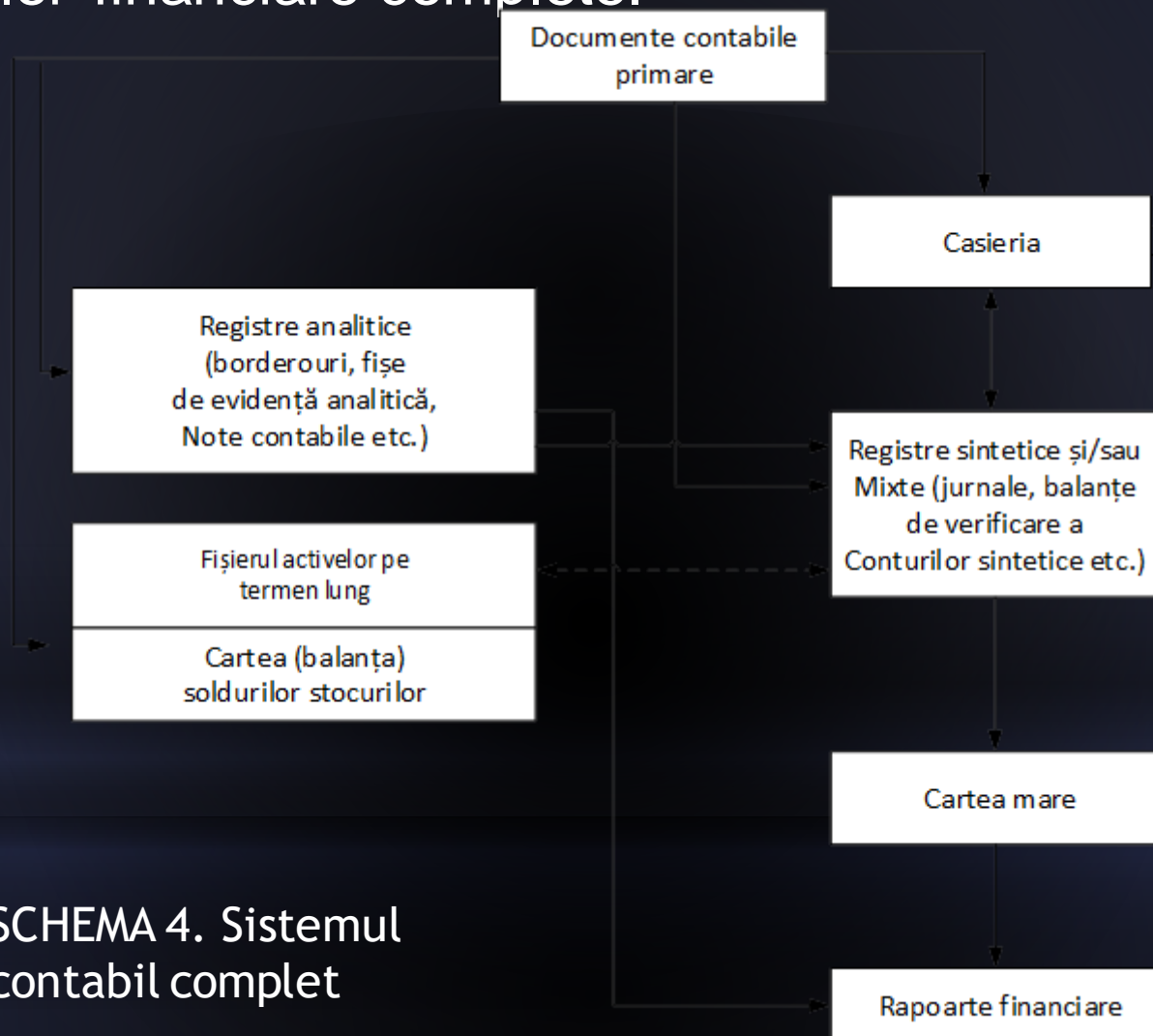

SCHEMA 2. Sistemul contabil simplificat în baza Registrului-jurnal de evidență a operațiilor economice

SCHEMA 3. Sistemul contabil simplificat cu utilizarea Borderourilor de evidență a operațiunilor economice

Sistemul complet al partidei duble, cu prezentarea rapoartelor financiare complete.

SCHEMA 4. Sistemul contabil complet

Cine trebuie să aplice sistemul contabil complet:

- * întreprinderile care dețin o poziție dominantă pe piață;
- * întreprinderile producătoare și importatoare de mărfuri supuse accizelor;
- * companiile fiduciare și de asigurări;
- * fondurile de investiții;
- * băncile și alte instituții financiare;
- * întreprinderile de schimb valutar și amanetele;
- * întreprinderile din domeniul jocurilor de noroc;
- * fondurile nestatale de pensii;
- * participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare.

Obiectul de studiu al contabilității reprezintă *patrimoniul* întreprinderii.

Prin *patrimoniu* se înțelege totalitatea bunurilor ce aparțin unei persoane fizice sau juridice, dobândite în cadrul relațiilor de drepturi și obligații.

Bunurile economice și sursele lor de constituire, reieșind din caracteristicile ce stau la baza acestora au fost denumite respectiv prin noțiunile **de active și pasive**.

Obiectul contabilității cuprinde următoarele elemente structurale:

- * **Activele și Pasivele**
- * **Veniturile și Cheltuielile**

Activele se clasifică:

Activele pe termen lung reprezintă mijloacele economice ale întreprinderii cu o durată de utilizare mai mare de un an de zile, care se clasifică în:

- * ***Active nemateriale pe termen lung***
- * ***Active materiale pe termen lung***
- * ***Active financiare pe termen lung***
- * ***Alte active pe termen lung***

Active curente reprezintă mijloacele economice ale întreprinderii cu o durată de utilizare de până la un an de zile și le clasifică în următoarele elemente:

- * ***Stocuri de mărfuri și materiale***
- * ***Creanțe pe termen scurt***
- * ***Investiții pe termen scurt***
- * ***Mijloace bănești***
- * ***Alte active curente***

Pasivele reprezintă sursele de finanțare sau constituire ale mijloacelor economice ale întreprinderii. În practica economică pasivele se clasifică în:

- * **Capital propriu**
- * **Capital împrumutat**

Veniturile reprezintă ansamblul avantajelor economice primite sau ce trebuie să fie primite din activitatea economico-financiară a întreprinderii, care se înregistrează în evidență conform principiului calculării și se clasifică în:

1. Venituri din activitatea operațională

- * Venituri din vânzări
- * Alte venituri operaționale

2. Venituri din activitatea neoperațională

- * Venituri din activitatea de investiții
- * Venituri din activitatea financiară
- * Venituri excepționale

Cheltuielile reprezintă consumurile și/sau pierderile care se scad din venituri la determinarea rezultatului financiar, care se înregistrează conform principiului calculării și se clasifică în:

1.Cheltuieli din activitatea operațională

- * Costul vânzărilor
- * Cheltuieli comerciale
- * Cheltuieli generale și administrative
- * Alte cheltuieli operaționale

2.Cheltuieli din activitatea neoperațională

- * Cheltuieli din activitatea de investiții
- * Cheltuieli din activitatea financiară
- * Cheltuieli excepționale

3.Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit

Veniturile și cheltuielile participă la calcularea rezultatelor financiare ce apar sub una din două forme:

***Profit;**

***Pierdere.**

Bilanțul contabil și importanța acestuia

În scopul familiarizării utilizatorilor de informație cu situația financiară a întreprinderii se întocmește bilanțul contabil. Acesta conține toate datele referitoare la patrimoniul întreprinderii și sursele de formare a acestuia.

Bilanțul este un procedeu al metodei contabilității prin care se asigură dubla reprezentare a averii. El evidențiază în expresie valorică, la un moment dat, echilibrul dintre bunurile economice și sursele lor de finanțare. Bilanțul se prezintă sub forma unui tablou, format din două părți: partea din stânga denumită activ, iar cea din dreapta pasiv.

Funcțiile bilanțului contabil:

- *Funcția de generalizare a informațiilor contabile** este o manifestare a procesului generalizării în cadrul metodei contabilității și este determinată de modul în care bilanțul sistematizează și grupează informații contabile după o structură bine determinată, care este unică și obligatorie pentru toate întreprinderile.
- *Funcția de informare** rezultă din analiza datelor prezentate în bilanț care astfel este transformat într-un instrument de gestionare eficientă a întreprinderii.
- *Funcția de analiză.** În baza datelor bilanțului contabil se analizează situația patrimonială și financiară a întreprinderii, capacitatea de plată a acesteia, starea decontărilor cu cupărătorii și furnizorii etc.

Conținutul și structura bilanțului contabil

Indicatorii bilanțieri prin care sunt grupate și generalizate elementele de activ și pasiv poartă denumirea de **posturi de bilanț**. Fiecare element de activ și pasiv constituie, după caz, un post de activ sau pasiv. La rândul lor posturile sunt grupate și sistematizate în **capitole și grupe** de activ și respectiv de pasiv.

În cadrul activului, posturile sunt grupate în funcție de modul de valorificare și gradul de lichiditate. Așezarea posturilor în activul bilanțului este cea inversă lichidității activelor, începând cu cele mai puțin lichide și terminând cu mijloacele bănești care îmbracă forma de bani lichizi.

În cadrul pasivului, posturile sunt grupate în funcție de căile de formare a surselor de finanțare și gradul lor de exigibilitate.

Bilanțul contabil conține cinci capitole, dintre care două sunt în activ, iar trei în pasiv.

În forma cea mai simplă bilanțul se prezintă astfel:

Bilanțul contabil

încheiat la data _____

Activ	Pasiv
specificarea în expresie valorică a bunurilor economice aflate la dispoziția întreprinderii	specificarea în expresie valorică a surselor de proveniență a bunurilor economice din activ
_____	_____

Bilanțul reprezintă o grupare a activelor după componența și destinația acestora ca obiecte de drepturi și obligații, și drepturi și obligații asupra acestor active în expresie valorică la o anumită dată, de regulă la data ultimei zile a perioadei de gestiune. Schema bilanțului contabil este:

Principala particularitate a bilanțului contabil constă în egalitatea activelor și pasivelor, adică total general-activ trebuie să fie egal cu total general-pasiv. (Schematic $A = P$). Această egalitate inerentă a bilanțului contabil se exprimă prin aceea, că în bilanț este reprezentată aceeași masă de active, dar privită din două aspecte:

- * sub aspectul componenței, existenței și destinației activelor;
- * sub aspectul drepturilor și obligațiilor asupra acestei mase de active.

Bilanțul contabil

încheiat la data _____

Activ	Suma, lei	Pasiv	Suma, lei
Denumirea elementelor patrimoniale de activ		Denumirea elementelor patrimoniale de pasiv	
Total general activ		Total general pasiv	

Influența operațiilor economice asupra bilanțului contabil

Categoria I: Operații economice care produc modificări numai în activul bilanțului, în sensul creșterii unui post de activ și concomitent și cu aceeași sumă, micșorarea unui alt post de activ, totalul activului rămânând neschimbat, egalitatea menținându-se ($A+X-X = P$).

Categoria II: Operații economice care produc modificări numai în pasivul bilanțului, în sensul creșterii unui post de pasiv și concomitent și cu aceeași sumă, micșorarea unui alt post de pasiv, totalul pasivului rămânând neschimbat, egalitatea bilanțieră menținându-se ($A = P+X-X$).

Categoria III: Operații economice care produc modificări în ambele părți ale bilanțului, în sensul creșterii unui post de activ și concomitent și cu aceeași sumă, creșterea unui post de pasiv, totalul activului și pasivului crescând cu suma respectivă, egalitatea bilanțieră menținându-se ($A+X = P+X$).

Categoria IV: Operații economice care produc modificări în ambele părți ale bilanțului, în sensul micșorării unui post de activ și concomitent și cu aceeași sumă, micșorarea unui post de pasiv, totalul activului și pasivului micșorându-se cu suma respectivă, egalitatea bilanțieră menținându-se ($A-X = P-X$).

Pe parcursul activității ordinare a unui agent economic au loc operații economice, care se înregistrează în contabilitate conform principiului dublei înregistrări în partidă dublă, adică în debitul unui cont și în creditul altui cont cu aceeași sumă valorică.

De exemplu: S-au procurat mărfuri de la furnizori, în valoare de 45 000 lei. Momentul efectuării tranzacției nu corespunde cu momentul plății mijloacelor bănești pentru această tranzacție.

În rezultatul acestei operații:

- *S-au mărit stocurile de mărfuri ale agentului economic cu 45 000 lei
- *S-au mărit datoriile față de furnizorii de mărfuri cu 45 000 lei.

- * **Rulajul** reprezintă mișcarea sau sumele înregistrate succesiv într-o perioadă de gestiune în debitul și creditul unui cont, corespunzător creșterilor și micșorărilor, determinate de operațiile economice referitoare la contul respectiv. Rulajul contului este de două feluri: **rulaj debitor** care reprezintă totalitatea înregistrărilor făcute pe partea de debit a unui cont și **rulaj creditor** – reprezintă totalitatea înregistrărilor făcute pe partea de credit.
- * **Soldul** contului exprimă existentul valoric la un moment dat al elementului patrimonial care se evidențiază cu ajutorul contului respectiv. Soldul se determină ca diferență dintre totalul sumelor debitoare și totalul sumelor creditoare. Dacă totalul sumelor debitoare este mai mare ca totalul sumelor creditoare, contul prezintă **sold debitor**, în caz contrar (totalul sumelor debitoare este mai mic ca totalul sumelor creditoare) contul prezintă **sold creditor**, iar dacă totalul sumelor debitoare este egal cu totalul sumelor creditoare, contul nu are sold și se numește **cont soldat** sau **balansat**. Soldurile se stabilesc, de regulă, la sfârșitul perioadei de gestiune, reprezentând **soldul final**, care la începutul perioadei următoare de gestiune, apare ca **sold inițial**.

* **Conturile de activ** reflectă existențele și mișcările bunurilor economice, ca elemente evidențiate în activul bilanțului.

Majorările elementelor patrimoniale se trec în debitul conturilor de activ. În creditul conturilor de activ se înregistrează micșorarea elementelor patrimoniale de activ.

Soldul final de determină după relația:

Sold final debitor = Sold inițial debitor + Rulaj debitor – Rulaj creditor

* **Conturile de pasiv** înregistrează existențele și mișcările surselor de intrare a bunurilor economice, ca elemente reprezentate de pasivul bilanțului.

Se creditează conturile de pasiv cu majorările elementelor de pasiv și se debitează cu micșorarea elementelor patrimoniale de pasiv.

Soldul final se determină după relația:

Sold final creditor = Sold inițial creditor + rulaj creditor – rulaj debitor

Planul de conturi este un tablou al conturilor sistematizate în mod anumit, destinat pentru organizarea evidenței contabile la întreprindere. Este un document normativ privind clasificarea și codificarea conturilor.

- 1. Clasele planului de conturi**
- 2. Active pe termen lung;**
- 3. Active curente;**
- 4. Capital propriu;**
- 5. Datorii pe termen lung;**
- 6. Datorii pe termen scurt;**
- 7. Venituri;**
- 8. Cheltuieli;**
- 9. Conturi ale contabilității de gestiune;**
- 10. Conturi extrabilanțiere.**

Conturile claselor 1,2,7,8 sunt **conturi de activ.**

Conturile claselor 3,4,5,6 sunt **conturi de pasiv.**

Documentarea operațiunilor economice

Reflectarea operațiunilor economice în contabilitate este precedată de observarea primară, ceea ce permite crearea unei imagini incipiente despre acestea. Observarea reprezintă asigurarea informațională a contabilității. În procesul observării informația se înregistrează pe purtătorul de informație.

Purtătorul de informație constituie un procedeu de reflectare a operațiunilor economice care se manifestă în întocmirea documentelor.

Documentul este un certificat scris privind efectuarea operațiunii economice întocmit în modul stabilit care îi atribuie putere juridică. De regulă, documentul contabil pe un formular de model stabilit. Aceasta reprezintă o foaie de hârtie liniată cu indicatorii și indicii tipăriți anterior pe aceasta, utilizați pentru înregistrarea informației privind operațiunile economice.

Metodologia completării și prelucrării documentelor

Prevederile de bază referitoare la modul de completare și prelucrare a documentelor sunt prevăzute în Legea contabilității.

La întocmirea documentelor e important să se asigure următoarele 2 condiții:

- Reflectarea în document a conținutului real al operațiunii economice efectuate, evenimentului sau procesului, adică asigurarea veridicității și
- Întocmirea documentului cu cheltuieli minime ale timpului de muncă.

Etapa de bază a procesului de întocmire a documentelor este perceperea și măsurarea parametrilor necesari ai operațiunii economice și fixarea în documentul primar a datelor percepute.

O atenție deosebită se acordă verificării documentelor, care poate fi: după formă și aritmetic.

Invenatrierea și rolul acesteia în contabilitate

Una din principalele cerințe față de contabilitate este realitatea și exactitatea informației. Pentru îndeplinirea cerințelor specificate întreprinderea efectuează inventarierea bunurilor și datoriiilor.

Inventarierea constă în verificarea faptică a diferitor elemente existente a stării patrimoniale și confruntarea ulterioară a datelor obținute cu cele contabile.

Scopul inventarierii este asigurarea veridicității și plenitudinii datelor contabile.

Sarcinile de bază ale inventarierii sunt:

- constatarea existenței efective a activelor nemateriale, bunurilor materiale și mijloacelor bănești (mijloacelor fixe, materialelor, mărfurilor etc.);
- controlul asupra integrității bunurilor materiale și mijloacelor bănești prin compararea existenței faptice cu datele scriptice din contabilitate;
- stabilirea bunurilor materiale cu termen de păstrare expirat care și-au pierdut parțial calitatea inițială;
- depistarea bunurilor materiale neutilizate în scopul vânzării ulterioare a acestora;
- verificarea respectării regulilor și condițiilor de păstrare a bunurilor materiale și mijloacelor bănești, precum și a regulilor de întreținere și exploatare a mașinilor, utilajelor și altor mijloace fixe;
- verificarea realității evaluării bunurilor materiale reflectate în bilanț, a mijloacelor bănești în casierie, conturile bancare, în expediție;
- constatarea creanțelor și datoriilor efective.

Rapoartele financiare

Evidența contabilă furnizează informații despre starea și schimbarea situației patrimoniale și financiare a întreprinderii.

Scopul ei constă în calcularea rezultatelor financiare și întocmirea rapoartelor financiare (dărilor de seamă).

La etapa actuală sunt prevăzute 4 forme de bază de rapoarte anuale:

- * bilanțul contabil;
- * raportul privind de profit și pierderi;
- * raportul privind fluxul mijloacelor bănești;
- * raportul privind fluxul capitalului propriu;
- * notele explicative, inclusiv anexele la rapoartele financiare.

Modul de pregătire și prezentare a rapoartelor financiare

Rapoartele financiare se întocmesc în conformitate cu prevederile Legii contabilității, ale standardelor de contabilitate și vor oferi imaginea reală și fidelă a elementelor contabile ale entității.

Rapoartele financiare se întocmesc cu utilizarea datelor inventarierii pentru autentificarea existenței și stării activelor și datoriilor.

CONTABILITATEA- E SIMPLU!

